

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ E-COMMERCE КОМПАНІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Чернов Олександр Олександрович

аспірант кафедри підприємництва, торгівлі і логістики,

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

Стрімкий розвиток електронної комерції в умовах цифровізації економіки, глобалізації ринків та зростання конкуренції зумовлює підвищені вимоги до ефективності управління фінансовими потоками компаній електронної комерції. Для таких компаній фінансові потоки характеризуються високою динамічністю, значною кількістю транзакцій, мультиканальністю платіжних інструментів, залежністю від цифрових платформ, логістичних операторів і платіжних провайдерів, а також підвищеними ризиками ліквідності, шахрайства та курсових коливань. У цих умовах саме раціональна організація фінансових потоків стає критично важливою передумовою забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності та довгострокової конкурентоспроможності компаній електронної комерції.

Ефективна організація фінансових потоків у компаніях електронної комерції передбачає поєднання операційних, фінансових та цифрових інструментів, спрямованих на скорочення циклу обігу коштів, зменшення касових розривів і підвищення фінансової стійкості. У сучасних умовах ключовими напрямками оптимізації виступають прискорення вхідних потоків, раціоналізація вихідних платежів, прогнозування та автоматизація процесів (табл. 1).

Прискорення вхідних потоків передбачає зменшення періоду між моментом реалізації товару та фактичним надходженням коштів за рахунок таких ефективних інструментів: впровадження миттєвих платіжних рішень (інтернет-банкінг, платіжні шлюзи, мобільні гаманці); надання цінових стимулів за передоплату (знижки, бонуси, безкоштовна доставка); автоматизовані нагадування боржникам і клієнтам щодо неоплачених замовлень; використання електронних рахунків і push-повідомлень, що скорочують час ухвалення рішення клієнтом [1].

Наступним напрямом є зменшення та оптимізація вихідних потоків шляхом раціоналізації витрат і відтермінування платежів, що дозволяють зберегти ліквідність без втрати операційної ефективності. Практичні інструменти включають: переговори з постачальниками щодо відстрочки платежів або гнучких умов розрахунків; використання моделей dropshipping і print-on-demand, що мінімізують інвестиції в запаси; аудит

постійних витрат і скорочення неефективних статей (логістика, маркетингові канали з низьким ROI); централізацію платежів через єдині платіжні платформи для зниження транзакційних витрат.

Таблиця 1

Стратегії оптимізації фінансових потоків e-commerce компаній

Напрямок стратегії	Інструменти та заходи	Економічний ефект	Вплив на конкурентоспроможність
Прискорення вхідних потоків	Миттєві платежі (інтернет-банкінг, платіжні шлюзи); знижки за передоплату; електронні рахунки; автоматизовані нагадування клієнтам	Скорочення періоду інкасації; зростання ліквідності; зменшення касових розривів	Підвищення швидкості обслуговування; зростання конверсії; покращення клієнтського досвіду
Оптимізація вихідних потоків	Відтермінування платежів постачальникам; dropshipping; оптимізація логістики; аудит витрат	Зниження операційних витрат; вивільнення оборотного капіталу	Можливість утримувати конкурентні ціни; гнучкість бізнес-моделі
Прогнозування та аналітика	Аналіз сезонності; прогнозування попиту; Data Mining; платіжний календар	Підвищення точності фінансових прогнозів; зменшення ризиків дефіциту/надлишку коштів	Підвищення стійкості; адаптивність до змін попиту
Автоматизація процесів	ERP/CRM; онлайн-бухгалтерія; real-time dashboards; інтеграція платіжних систем	Прозорість потоків; оперативний контроль; зниження управлінських витрат	Швидкість ухвалення рішень; масштабованість бізнесу

Джерело: авторська розробка

Фінансове планування в e-commerce повинно базуватися на даних про попит, сезонність і поведінку споживачів: застосування інструментів прогнозування на основі історичних продажів і трендів; аналіз сезонних коливань та кореляції між запасами й продажами; інтеграція методів Data Mining та машинного навчання для персоналізації пропозицій і підвищення середнього чеку; формування платіжного календаря як інструменту контролю ліквідності.

Автоматизація фінансових процесів через ERP, CRM і онлайн-бухгалтерію забезпечує моніторинг cash flow у режимі реального часу, що є критично важливим для малого та середнього бізнесу в Україні. Інтегровані платформи дозволяють: синхронізувати продажі, склади та

платежі; швидко виявляти касові розриви; підвищувати прозорість фінансової звітності; підтримувати ухвалення управлінських рішень на основі даних [2].

Застосування зазначених стратегій дозволяє e-commerce компаніям скоротити фінансові цикли, підвищити ліквідність та знизити операційні ризики. В умовах нестабільності та цифрової трансформації саме ефективна організація фінансових потоків стає стратегічною основою конкурентоспроможності. Оптимізація фінансових потоків у компаніях електронної комерції формує прямий економічний ефект через зниження транзакційних і операційних витрат на 20–30% завдяки цифровим платіжним інструментам, автоматизації обліку та інтеграції фінансових і логістичних процесів [3]. Прискорення грошових надходжень підвищує оборотність капіталу, зменшує потребу в короткостроковому фінансуванні та розширює можливості масштабування бізнесу. Швидкі та зручні транзакції, у свою чергу, підвищують рівень лояльності клієнтів і повторних покупок, що безпосередньо впливає на ринкову позицію компанії.

Таким чином, оптимізація фінансових потоків виступає не лише інструментом підвищення операційної ефективності, а й стратегічним фактором конкурентоспроможності e-commerce компаній, що забезпечує фінансову стійкість, масштабованість і довгострокове зростання в умовах цифрової трансформації.

Список використаних джерел:

1. Шостак Л., Ліпич Л., Павлова С. Вплив електронної комерції на інновації бізнес-моделей та нові технології продажу на ринку. *Київський економічний науковий журнал*. 2025. № 9. С. 302–309. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-9-40>

2. Георгіаді, Н.Г., Голяк А.Ю. Фактори впливу на оптимізацію ресурсних потоків підприємств в умовах розвитку мережевої торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-37>

3. Шаповалова А., Кузьменко О., Прокопова О. Облік товарних запасів в електронній комерції та їх вплив на фінансові показники. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-74>